

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAŞARIYA
GİDEN ROTAN

VATANDAŞLIK

GENEL TEKRAR NOTLARI

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN
TAKİP ET

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://taney.org>

TEKRAR İÇİN
KAYDET

KAÇ KİŞİYLE KURULUR?

DERNEK kazanç paylaşma amacı gütmeyen en az 7 kişi ile kurulan kişi topluluğudur.

KOOPERATİF, kar ve menfaat sağlama amacıyla en az 7 kişiyle kurulan topluluktur.

SİYASİ PARTİ en az 30 Türk vatandaşı tarafından izinsiz kuruluyor. İçişleri Bakanlığı'na bildiri yapıyoruz.

MECLİSTE SİYASİ PARTİ GRUBU en az 20 milletvekili ile kuruluyor.

BELEDİYE en az 5.000 nüfusun olduğu yerlerde kuruluyor.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ en az 750.000 nüfusun olduğu yerlerde kuruluyor.

KÖY, 150-2000 nüfusun olduğu yerlerde kuruluyor.

MECLİS 600 milletvekilinden oluşuyor. 1982 Anayasasına göre.

ANAYASA MAHKEMESİ 1961 Anayasası ile ilk kez kuruldu. 15 üyeden oluşuyor. 3'ünü TBMM, 12'sini Cumhurbaşkanı seçiyor.

HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU Başkanı Adalet Bakanı'dır. Toplam 13 üyesi vardır.

YÜKSEK SEÇİM KURULU 7 asıl, 4 yedek toplam 11 üyesi var.

NASIL KURULUR?

İL VE İLÇE kanunla kurulur. Hatta il ve ilçenin adı dahi kanunla değiştirilir.

BELEDİYE il ve ilçe merkezleri ile nüfusun en az 5.000 olduğu yerlerde kurulur.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ 750.000 nüfus ve **kanunla** kurulur.

KÖYLER 150-2000 nüfuslu yerlerde **İçişleri Bakanlığı kararıyla** kurulur.

BAKANLIKLAR cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kurulur.
(! Soruldu tekrar sorulur bakanlıkların kurulması, kaldırılması ve teşkilatı cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile olur.)

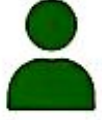

KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİ de **kanunla** ve **cumhurbaşkanlığı kararnamesi** ile kurulur.

NOT

Belediyenin tam olarak hangi işlemle kurulacağı kanunda belediye kanununda açıkça yazmıyor. Dolayısıyla belediye bir **kamu tüzel kişisidir**. Belediye kamu tüzel kişiliğine sahip olduğu için kamu tüzel kişiliği meclisin çıkardığı **kanunla** ya da cumhurbaşkanının çıkardığı **kararname** ile kurulur.

CEZA EHLİYETİ

GERÇEK
KİŞİLERDE

12

CEZA EHLİYETİ

12 yaşını doldurunca başlar.

18

TAM CEZA EHLİYETİ

18 yaşını doldurunca başlar.

SAĞIR VE
DİLSİZLERDE

15

CEZA EHLİYETİ

15 yaşını doldurunca başlar.

21

TAM CEZA EHLİYETİ

21 yaşını doldurunca başlar.

KURAL: Sağır ve dilsizlerde yaş sınırlarına **+3 yıl** eklenir.

DİKKAT

→ "Ne zaman başlar?" denirse → **ALT SINIR**

→ "Tam ceza ehliyeti" denirse → **ÜST SINIR**

ÖSYM KUTUSU

2012

Olağan Erginlik = **18 Yaş**

2025

Olağan Evlenme = **17 Yaş**

2025

Olağanüstü Evlenme = **16 Yaş**

YAŞ SINIRLARI

15

15 YAŞINI DOLDURMAK GEREKİR

- Kazai Rüşt (Mahkeme Kararıyla Erginlik)
- Vasiyetname ile Vakıf Kurma

16

16 YAŞINI DOLDURMAK GEREKİR

- Olağanüstü Evlenme
- Aile Mahkemesi kararı gerekir.

ÖSYM
2025

17

17 YAŞINI DOLDURMAK GEREKİR

- Olağan Evlenme
- Veli rızası gerekir.

ÖSYM
2025

18

18 YAŞINI DOLDURMAK GEREKİR

- Olağan Erginlik

ÖSYM
2012

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN
TAKİP ET

TEKRAR İÇİN
KAYDET

18 YAŞ ÇOK ÖNEMLİ !

OLAĞAN ERGİNLİK **18 YAŞ**

OY KULLANMA **18 YAŞ**

SİYASİ PARTİLERE ÜYE OLMA, SİYASİ PARTİ KURMA,
SİYASİ PARTİ ÜYELİKTEN AYRILMA **18 YAŞ ŞART**

MİLLETVEKİLİ OLMA, BAKAN OLMA,
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI SEÇİLMEK
18 YAŞI DOLDURMUŞ OLMAK ŞART

BELEDİYE BAŞKANI OLMAK İÇİN
18 YAŞINI DOLDURMUŞ OLMAK ŞART

DİKKAT!

Milletvekili olma şartları ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı
ve Bakan olma şartları **aynıdır**.

MİLLETVEKİLİ OLMA / BAKAN OLMA / CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI OLMA ŞARTLARI

- ① Türk vatandaşı olma
- ② Kısıtlı olmama
- ③ **18 yaşı** doldurma
- ④ **İlkokulu** tamamlama
- ⑤ Askerlikle ilişkisi olmama
- ⑥ Kamu haklarından yoksun bulunmamak
- ⑦ Kasıtlı suçlardan toplam **1 yıl ve üstü** hapis cezası almamak
- ⑧ Yüz kızartıcı suç, devlet sırlarını açığa vurma ve **terörden** hüküm giymemiş olmamak

40

CUMHURBAŞKANI SEÇİLMEK İÇİN
40 YAŞIN DOLDURULMASI ŞARTTIR.

NOT: Milletvekili olma ve Cumhurbaşkanı olma şartları
sadece iki bakımdan farklılık gösterir.

	MİLLETVEKİLİ OLMA	CUMHURBAŞKANI OLMA
YAŞ ŞARTI	18 YAŞ	40 YAŞ
EĞİTİM ŞARTI	İLKOKUL	YÜKSEKÖĞRENİM

45

ANAYASA MAHKEMESİ ÜYESİ SEÇİLMEK İÇİN
45 YAŞIN DOLDURULMASI ŞARTTIR.

- Anayasa Mahkemesi üyeleri **65 YAŞA** kadar görev yapar.

HAKİMLER VE SAVCILAR

- **65 YAŞINI** TAMAMLAYINCAYA KADAR GÖREV YAPAR.
- İdari yönden **Adalet Bakanlığı**'na bağlıdır.

ÖSYM KUTUSU

2012

Olağan Erginlik = **18 Yaş**

2025

Olağan Evlenme = **17 Yaş**

2025

Olağanüstü Evlenme = **16 Yaş**

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN
TAKİP ET

TEKRAR İÇİN
KAYDET

SOSYAL DÜZEN KURALLARI

DİN KURALI

AHLAK KURALI

GÖRGÜ VE ADET KURALI

HUKUK KURALI

YAPTIRIM (MÜEYYİDE)

Bu kurallara uyulmadığında karşılaşılan tepkinin genel adıdır.

DEVLET UYGULUYORSA

MADDİ
YAPTIRIM

DEVLET UYGULAMIYORSA

MANEVİ
YAPTIRIM

MADDİ YAPTIRIMA SAHİP
TEK SOSYAL DÜZEN KURALI
HUKUK KURALIDIR.

TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE

YOKTUR

- Genel Müsadere
- Kısasa Kısas
- İdam (2004'te kaldırıldı.)

VARDIR

- Özel Müsadere
Suçta kullanılan veya suçtan elde edilen eşya ve kazancın devlet tarafından alınmasıdır.

HUKUK KURALLARI

Hukuk kurallarını diğer sosyal düzen kurallarından ayıran en temel faktör; yaptırımının (müeyyidesinin) **maddi nitelikte** olması ve **devlet eliyle uygulanmasıdır**.

HUKUK KURALLARININ ÖZELLİKLERİ

Geneldir
(Objektiftir)

Kişilik
dışıdır

Soyuttur

Sürekli

Maddi
yaptırıma
sahiptir

MADDİ YAPTIRIMLAR

CEZA

Suç işleyenlere uygulanır.

CEBRİ İCRA

Borçun devlet zoruyla yerine getirilmesidir.

💡 Cebri = Zorla
(ÖSYM sordu.)

TAZMİNAT

Hukuka aykırı davranış sonucu oluşan zararın giderilmesidir.

💡 Zararın giderilmesi
şeklinde sordu.
(ÖSYM sordu.)

İPTAL

İdarenin hukuka aykırı işleminin mahkeme kararıyla ortadan kaldırılmasıdır.

HÜKÜMSÜZLÜK (GEÇERSİZLİK)

- Yokluk
- Butlan
- Tek Taraflı Bağlamazlık

(ÖSYM son yıllarda sordu.)

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN

TAKİP ET

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

TEKRAR İÇİN

KAYDET

HUKUK TÜRLEİ

TARİHİ HUKUK

Yürürlükten kaldırılan, kullanımı terk edilen, yürürlükte olmayan hukuk kurallarıdır.

İDEAL (DOĞAL) HUKUK

Olan değil, olması gereken hukuk kurallarıdır.

MEVZU HUKUK

Yetkili makamın koyduğu hukuk kurallarıdır.

MEVZUAT

Yalnızca yazılı hukuk kurallarıdır.

POZİTİF HUKUK

Yazılı + Yazısız hukuk kurallarının tamamıdır.

DİĞER ADLARI

- ✓ Yürürlükteki Hukuk
- ✓ Olağan Hukuk
- ✓ Müspet Hukuk
- ✓ Dogmatik Hukuk

HUKUK KURALLARININ TÜRLEİ

EMREDİCİ HUKUK KURALLARI

- Aksi kararlaştırılmaz.
- Kesin hüküm bildirir.

TAMAMLAYICI HUKUK KURALLARI

Tarafların sözleşmede düzenlemediği ya da yazmadığı konulardan doğan anlaşmazlığı çözer.

YORUMLAYICI HUKUK KURALLARI

Yapılan bir beyanın anlamını açıklığa kavuşturur.

- "Yarım ay" → 15 gün
- "Ay başı" → 1. gün
- "Ay sonu" → 30. gün

TANIMLAYICI HUKUK KURALLARI

Hukuki kavram, kurum veya terimin anlamını açıklar.

Yetkili makamın koyduğu kurallar
→ **MEVZU HUKUK**

Yalnızca yazılı olan kurallar
→ **MEVZUAT**

Yazılı + Yazısız olan kuralların tamamı
→ **POZİTİF HUKUK**

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN

TAKİP ET

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://mantey.org>

TEKRAR İÇİN

KAYDET

BOŞLUK TÜRLERİ

ÖSYM'nin yaklaşık 6 tane sorusu vardır.

KANUN BOŞLUĞU

KURAL İÇİ BOŞLUK

Kanun koyucunun
bilerek ve isteyerek
bıraktığı boşluktur.

TAKDİR YETKİSİ
ile doldurulur.

KURAL DIŞI BOŞLUK (İSTEM DIŞI)

İhmalden, **teknik ilerlemeler**den,
yapılan **değişiklikler**den
meydana gelen boşluktur.

GERÇEK KANUN BOŞLUĞU

Kanunda bir olayla
ilgili **HİÇBİR**
DÜZENLEME YOKSA,
kanunda gerçekten
boşluk vardır.

GERÇEK OLMAYAN KANUN BOŞLUĞU

Kanunda düzenleme
var ancak **YETERSİZ**,
karşıdaki dava ile
ÖRTÜŞMÜYORSA, bizi
tatmin etmiyorsa,
gerçek olmayan
boşluk vardır.

HUKUK BOŞLUĞU

Hakim önüne gelen bir davada;

- Yazılı kaynaklarda düzenleme bulamazsa
- Yazısız kaynaklarda (örf ve adet gibi) düzenleme bulamazsa
- Yazılı da yazısız da **BOŞSA** → **HUKUK BOŞLUĞU** vardır.

HUKUK BOŞLUĞUNDA HAKİM NE YAPAR?

Kiyasa da başvurarak
HUKUK YARATARAK
doldurur.

ÖZETLE AKLINDA KALSIN!

- ✓ Bilerek ve isteyerek bırakılan boşluk → **KURAL İÇİ BOŞLUK**
- ✓ Ne ile doldurulur? → **TAKDİR YETKİSİ**
- ✓ Kanunda hiçbir düzenleme yok → **GERÇEK KANUN BOŞLUĞU**
- ✓ Kanunda düzenleme var ama yetersiz/örtüşmüyor → **GERÇEK OLMAYAN KANUN BOŞLUĞU**
- ✓ Yazılı ve yazısız kaynaklar BOŞ → **HUKUK BOŞLUĞU**
- ✓ Hukuk boşluğunda hakim → **KIYASA BAŞVURARAK HUKUK YARATIR.**

- ✓ **KURAL İÇİ BOŞLUK:**
Kanun koyucunun
bilerek ve isteyerek
bıraktığı boşluktur.

TAKDİR YETKİSİ

- ✓ **GERÇEK KANUN BOŞLUĞU:**
Kanunda bir olayla ilgili
HİÇBİR DÜZENLEME
YOKSA, kanunda gerçekten
boşluk vardır.

- ✓ **GERÇEK OLMAYAN KANUN BOŞLUĞU:**
Kanunda düzenleme var
ancak **YETERSİZ**, karşıdaki
dava ile **ÖRTÜŞMÜYORSA**,
gerçek olmayan boşluk vardır.

- ✓ **HUKUK BOŞLUĞU:**
Yazılı ve yazısız kaynaklar
BOŞ ise hakim kıyasa
başvurarak **HUKUK**
YARATARAK doldurur.

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN

Ücretsiz PDF Kitap A/S/M/İ https://rantey.org

TAKİP ET

TEKRAR İÇİN

KAYDET

GERÇEK KİŞİLİK

Tam ve sağ doğumla başlar.
Sadece tam doğum olmaz,
sadece sağ doğum olmaz.

HAK EHLİYETİ

Tam ve sağ doğma koşuluyla
ana rahmine düşüldüğü an
başlar.

FİİL EHLİYETİ

Kişinin kendi işlem ve eylemleriyle kendi lehine borçlar yaratabilme iktidarındır.

Kişinin kendi işlem ve eylemleriyle kendini borç altına sokabilme veya **dava ehliyeti** olarak bilinir.

FİİL EHLİYETİNİN 3 TEMEL ŞARTI

1 **Ayırt etme**
gücüne
sahip olmak

2 **Kısıtlı**
olmamak

3 **Ergin**
(reşit)
olmak

NOT

Eğer ilgili kişi ya da makama
vurgu yapılıyorsa,
→ **YETKİDE PARALELLİK**

MURİS – TEREKE – VARİS

MURİS

Ölen ya da
miras bırakan
kişidir.

TEREKE

Murisin (ölen kişinin)
terk ettiği, bıraktığı
hak ve borçların
tamamına **tereke** denir.

VARİS

Bu terekeyi almaya
hakkı olan kimselere
varis denir.

UYRUKLUK (TABİİYET)

ÖSYM 2 DEFA SORDU

Kişileri ya da şeyleri devlete
bağlayan **hukuki ve siyasi bağdır.**

- Kişiyi bağlarsa kişi, uyrukluğa bağıyla bağlandığında devletin vatandaşı olur.
- Tanımdaki "şey"den kastı = Türk bayrağı taşıyan gemiler, uçaklar vb. Devletimizin kurallarına tabii olurlar.

YETKİDE VE USULDE PARALELLİK

1984 Danıştay içtihadı ile ortaya çıkan ilkeler.

1 YETKİDE PARALELLİK

Bir işleme ortaya koyan mercii ya da kişi
ile kaldıran kişinin **aynı olmasıdır.**

ÖRNEK:

→ Bakanlıkları CB kurar,
CB kaldırır.

2 USULDE (ŞEKİLDE) PARALELLİK

Bir işlemin ortaya konulma ve kaldırılma
şekli (usulü) aynı olmasıdır.

ÖRNEKLER:

- Bakanlıklar ne ile kurulur? → **CB kararnamesiyle**
Nasıl kaldırılır? → **CB kararnamesiyle**
- İller ne ile kurulur? → **Kanunla**
Nasıl kaldırılır? → **Kanunla**

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN
TAKİP ET

TEKRAR İÇİN
KAYDET

YASAMA DÖNEMİ VE YILI

Yasama dönemi, iki genel seçim arasında geçen **5 yılın tamamıdır.**

Bu anlamda CB ve Meclis seçimleri **5 yılda bir, birlikte** yapılır.

Yasama döneminin her bir yıllık dilimine **yasama yılı** denir.

YETKİ GENİŞLİĞİ

2025 KPSS
LİSANS SORUSU

Örnek: Bugün ülkemizde okullarımızın hepsi MEB'e bağlı ama Şırnak'ta kar yağdığında kar tatilini kim veriyor? Vali. Neden?

→ **MEB'den karar gelene kadar** bürokratik engeller, gecikmeler ortaya çıkabilir diye **hemen hızlıca harekete geçer.**

Merkezden yönetimin sakıncalarını ve gecikmelerini ortadan kaldırmak, hızlandırmak için yalnızca il yönetiminde, yalnızca valiye tanınan merkez adına karar alma yetkisidir.

NEREDE KULLANILIR?
İl yönetiminde, il idaresinde.

NEREDE YER ALIR?
Anayasada yer alan **anayasal** bir yetkidir.

NE AMAÇLA?
Merkezden yönetimin gecikmelerini ortadan kaldırmak, hızlandırmak.

TEMEL HAK VE GÜVENCELER

KANUNİ HAKİM GÜVENCESİ

Hiç kimse, kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önünde yargılanamaz.

MASUMİYET KARİNESİ

Suçluluğu mahkeme kararıyla sabit oluncaya kadar hiç kimse suçlu sayılamaz. Herkes masumdur.

→ Sert çekirdek haklardandır.

YAŞAMA HAKKI

MADDİ VE MANEVİ VARLIĞIN BÜTÜNLÜĞÜ

DİN, VİCDAN, DÜŞÜNCE VE KANAAT HÜRRİYETİ

SUÇ VE CEZALARIN GEÇMİŞE YÜRÜMEZLİĞİ

Masumiyet karinesi
sert çekirdek haklardandır.

İYİ NİYET VE DÜRÜSTLÜK KURALLARI

İYİ NİYET

Hakkı **kazanma**da geçerlidir.
Hukuksuz bir durumdan haberdar olmamak (bilgisizlik).

DÜRÜSTLÜK

Hakları **kullanma** ve borçların yerine getirilmesinde geçerlidir.

İSMAİL HOCA'NIN SLOGANI

"İyi olan kazansın, dürüst olan kullansın."

HAKKIN KAZANILMASI

ASLEN KAZANMA

Arada aracı **yoksa.**

DEVREN KAZANMA

Arada aracı **varsa.**
Senden önce birinin iradesindedir.

ASLEN KAZANMA KENDİ İÇİNDE İKİYE AYRILIR

TAŞINIRLAR (Menkul Değerler)
Üzerindeyse

→ **SAHİPLENME (İHRAZ)**

TAŞINMAZLAR (Gayrimenkuller)
Üzerindeyse

→ **İŞGAL**

İSMAİL HOCA'NIN SLOGANI

Taşınırı sahiplen, taşınmazı işgal et.

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN
TAKİP ET

TEKRAR İÇİN
KAYDET

KAMU DÜZENİ

Kamu düzeni olmazsa kolluğu, güvenliği sağlayamazsın.

KAMU DÜZENİNİN 4 UNSURU

GÜVENLİK

DİRLİK VE
ESENLIK

GENEL
AHLAK

GENEL
SAĞLIK

Bunları korumak, varsa bir tehdit ondan kurtarmak amacıyla "**güvenlik**" (kolluk) ihtiyacımız vardır.

ÖZET

Kamu düzenini korumak için kolluk gerekir.

- ✓ Kamu düzeni bozulmadı, suç işlenmedi → İDARİ KOLLUK
- ✓ Kamu düzeni bozuldu, suç işlendi → ADLİ KOLLUK
- ✓ Milli güvenliğin sağlanması → SİYASİ KOLLUK

KAMU DÜZENİ

Kamu düzeninin amacı; 4 unsuru korumak ve tehditlerden arındırmaktır.

GENEL İDARE KOLLUK MAKAMLARI

Milli güvenliğin sağlanmasından dolayı sorumlu olan makamlar:

CUMHURBAŞKANI

İÇİŞLERİ BAKANI

VALİ

KAYMAKAM

Emniyet ve Jandarma; genel idare kolluk birimleridir. İçişleri Bakanlığına bağlıdır.

İDARİ KOLLUK

Kamu düzeni bozulmadan önce, suç işlenmeden önce görev yapar. **Önleyici** faaliyet yapar.

POLİS

JANDARMA

- Vali ve Kaymakama bağlı olarak hareket eder.
- Kamu düzenini korumak için önleyici faaliyet yürütür.

ADLİ KOLLUK

Kamu düzeni bozulduktan sonra, suç işlendikten sonra görev yapar. Olayları **bastırıcı** nitelikte faaliyet yürütür.

POLİS

JANDARMA

- Savcıya bağlı olarak hareket eder.
- Suç işlendikten sonra olayları bastırıcı nitelikte faaliyet yürütür.

SİYASİ KOLLUK

Cumhurbaşkanına bağlı **MİT Başkanlığıdır.**

Polisimizin **istihbarat birimleri** siyasi kolluk faaliyetlerini yürütür.

HIZLI AKILDA KALICI NOT

Kamu düzeni olmazsa, kolluğu sağlayamazsın.

4 unsur: Güvenlik – Dirlik ve esenlik
Genel ahlak – Genel sağlık

İdari kolluk önler, adli kolluk bastırır, siyasi kolluk istihbarat yapar.

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN

TAKİP ET

Ücretsiz PDF Kitap Alışveriş: <https://rantey.org>

TEKRAR İÇİN

KAYDET

SUÇUN MANEVİ UNSURLARI

Suç, ceza hukukuna göre suçun manevî unsurları vardır.
(TCK m. 21-22)

KAST

Suçun kanuni tanımındaki unsurları **bilerek ve isteyerek** işliyorsan → **KAST** vardır.

Bilerek ve isteyerek yapıyorsan **KAST**.

TAKSİR

Neticeyi istemeden gerçekleştiriyorsan → **TAKSİR** vardır.

Neticeyi istemiyorsan **TAKSİR**.

Kast ve taksir, suçun **manevî unsurlarıdır** (kusurluluk unsuru).

SUÇLARLA İLGİLİ YARGILAMA EVRELERİ

1) SORUŞTURMA EVRESİ

Suç şüphesinin öğrenilmesiyle iddianame kabulüne kadar geçen evreye soruşturma evresi denir.
Soruşturan: **Cumhuriyet Savcısıdır**.

2) KOVUŞTURMA EVRESİ

İddianame kabulü ile birlikte dava açılır. Davanın açılmasıyla birlikte iddianamenin kabulünden hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreye **kovuşturma evresi** denir.

UNUTMA

Soruşturma evresini yürüten, delilleri toplayan, kamu davasını açmaya yetkili olan → **CUMHURİYET SAVCISIDIR**.

TUTUKLAMA

Tutuklama kararını **HÂKİM** veya **MAHKEME** verir.

SORUŞTURMA EVRESİNDE

Savcı talebiyle **HÂKİM** verir.

KOVUŞTURMA EVRESİNDE

Re'sen veya savcı talebiyle **MAHKEME** verir.

- ✓ Savcı tutuklama talebinde bulunabilir.
- ✓ Savcı tutuklama kararı veremez.
- ✓ Savcı, kamu davasını açar ve soruşturma evresini yürütür.

MAHKEME KARARI İLE YAPILANLAR

GAİPLİK KARARI

Ölümüne olası gözle bakılacak durum ya da uzun zamandan beri haber alamama durumunda Sulh Hukuk Mahkemesi kararıyla olur.

KAZA-İ RÜŞT (ERGİNLİK) KARARI

Kişinin ergin olduğunun tespiti için Sulh Hukuk Mahkemesi kararıyla olur.

KAMULAŞTIRMANIN İPTALİ

Taşınmazın bulunduğu yer idari Mahkemesinde açılır.

NOT!

Bedel uyuşmazlığı
→ Adli yargıda İptal kararı
→ İdari yargıda

AD-SOYAD DEĞİŞİKLİĞİ

Asliye Hukuk Mahkemesi kararıyla olur.

ÖSYM SORDU!

HAKKIN DEVLET ELİYLE KORUNMASI (EDA DAVALARI)

Hakkın gaspına karşı açılacak davalar (devlet eliyle – mahkeme kararıyla).

- ✓ Tespit Davası
- ✓ Men Davası
- ✓ Önleme Davası
- ✓ Vekaletsiz İş Görme Davası
- ✓ Tazminat Davası
- ✓ ...

DİKKAT!

GERÇEK KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ: ÖLÜM KARİNESİ

- Kesin ölüm tehlikesi vardır.
- Ceset yoktur.
- MAHALLENİN EN BÜYÜK MÜLKİ AMİRİNİN emri gerekir.

GERÇEK KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ: GAYBETE KARAR

- Uzun zamandan beri haber alınamama durumudur.
- **SULH HUKUK MAHKEMESİ** kararı gerekir.

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN
TAKİP ET

TEKRAR İÇİN
KAYDET

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

SÜRELER

TBMM

TBMM her yıl Ekim ayının ilk günü (1 Ekim)'de kendiliğinden toplanır.

TBMM bir yasama yılında en çok 3 ay tatil yapar.

Tatil dışında çalışmalarına ara vermesi tek seferde 15 günü geçemez.

TBMM tatilde ya da aradaysa olağanüstü toplanabilir.

- Meclis Başkanı ve Cumhurbaşkanı doğrudan doğruya Meclisi olağanüstü toplantıya çağırabilir.
- Dolaylı olarak da en az 120 milletvekili (üye tam sayısının 1/5'i) Meclis Başkanına talep ederek onun aracılığıyla çağırır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

- ✓ Bir milletvekili bile verebilir.
- ✓ Kime? Bakan veya Cumhurbaşkanı Yardımcılarına.
- ✓ Yazılı sorular en geç 15 gün içinde cevaplanır.

CUMHURBAŞKANININ KANUNLARI YAYIMLAMA / GERİ GÖNDERME KARARI

Cumhurbaşkanının, Meclisin gönderdiği kanunları yayımlama ya da geri gönderme ile ilgili kararını verme süresi 15 GÜNDÜR.

15 gün içinde CB ya yayımlar ya da geri gönderir.

İPTAL İSTEMİ

Milletvekilliğinin düşürülmesi veya dokunulmazlığının kaldırılması kararlarına karşı

→ 7 GÜN içinde iptal istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulur.

ANAYASA MAHKEMESİ

15 GÜN içinde karara bağlar.

ÖNEMLİ!

- Milletvekilleri Anayasa Mahkemesine iptal işlemi → 7 GÜN
- Disiplin cezalarına itiraz süresi → 7 GÜN

ANAYASA MAHKEMESİ

Sözleşme kapsamındaki haklarımızın, devlet kurumu (kamu gücü) tarafından ihlal edildiği iddiasıyla, iç hukuk yolları tüketildikten sonra

→ 30 GÜN içinde bireysel başvuruda bulunulur.

Özel engel, mücbir sebep varsa; engel durumunun ortadan kalkması itibarıyla → 15 GÜN ek süre tanınır.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ (STRAZBURG)

Merkezi Strazburg'da bulunan uluslararası bir yargı organıdır.

Sözleşme kapsamındaki haklarımızın, devlet kurumu (kamu gücü) tarafından ihlal edildiği iddiasıyla, iç hukuk yolları tüketildikten sonra

→ 4 AY içinde bireysel başvuruda bulunulur.

DİKKAT!

Ülkemizde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru süresi

30 GÜN

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine bireysel başvuru süresi

4 AY

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN TAKİP ET

TEKRAR İÇİN KAYDET

SÜRELER

1 YIL

Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girmesi itibarı ile **1 YIL** içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.

TBMM, seçimleri savaş sebebiyle **1 YIL** geriye bırakabilir/erteleyebilir. (Yalnızca TBMM kararı ile).

Anayasa Mahkemesi, kendi verdiği iptal kararlarının yürürlüğe girişini **1 YIL** erteleyebilir.

Aday memurluk süresi en az **1 YIL**, en çok **2 YIL**'dir.

4 YIL

Anayasa Mahkemesi Başkanı, kendi Genel Kurulunda kendi üyeleri arasından **4 YIL** için seçilir.

Danıştay Başkanı **4 YIL** için seçilir. Danıştay Başkanı, başkanvekilleri ve başsavcısı kendi üyeleri içinden **4 YIL** için seçilir.

Yargıtay Başkanı **4 YIL** için seçilir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekili, Cumhurbaşkanı tarafından **4 YIL** için seçilir.

HSK üyeleri **4 YIL** için seçilir. HSK'ya 7 üye TBMM, 4 üye Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.

5 YIL

Uyarma ve kınama cezası alan memur, **5 YIL** sonra talep ederse bu cezası sicilden silinebilir.

10 YIL

Aylıktan kesme ve kademe ilerleme durdurulması cezası alan memur, **10 YIL** geçtikten sonra talep ederse ceza sicilden silinebilir.

DİKKAT!

Kendi başkanını kendi içinden seçemeyen tek yüksek mahkeme Uyuşmazlık Mahkemesi'dir. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanını, Anayasa Mahkemesi kendi üyeleri arasından seçer.

SOMUT NORM DENETİMİ

Mahkemelerde uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükmünün, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülür. (Defi yolu da denir.)

- İtiraz, **5 AY** içinde Anayasa Mahkemesine yapılır.
- Anayasa Mahkemesi, **5 AY** içinde karar verir.
- Red kararı verilirse, aynı hükümde ve aynı konuda **10 YIL** süreyle yeniden itiraz yapılamaz.

ÖSYM SORDU!

? İdare Mahkemesinde uygulanacak bir kanun veya kararname hükmünün Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülmüş, dava geri bırakılmıştı.

BUNA SOMUT NORM DENETİMİ DENİR.

12 YIL

Anayasa Mahkemesi üyeleri **12 YIL** için seçilir. Tekrar seçilemez.

Yargıtay ve Danıştay üyeleri **12 YIL** için seçilir.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanları kendi içlerinden **4 YIL** için seçilir.

SINAV HARİTAM

Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ya da yönetmelik üzerinde tarih yoksa **aksi belirtilmemişse** yayımlandığı gün / aynı gün yürürlüğe girer.

DİKKAT!

Vali ve kaymakamı **CB** seçer.

Devlet Denetleme Kurulu **CB**'ye bağlıdır.

DDK üye ve başkanını **CB** seçer.

Kamu Başdenetçisi TBMM tarafından **4 YIL** için gizli oyla seçilir.

YÜKSEK SEÇİM KURULU (YSK)

- 11 üyesi vardır.
- Üyelerini Yargıtay (6) ve Danıştay (5) seçer.
- Başkanını kendi seçer.

2026 başkan
SERDAR MUTTA

YARGITAY

- Tüm üyelerini **HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU (HSK)** seçer.

DANIŞTAY

- Üyelerini **CB (1/4)** ve **HSK (3/4)** seçer.

ANAYASA MAHKEMESİ

- 15 üyesi vardır.
- TBMM 3 üye, **CB** 12 üye seçer.

HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU (HSK)

- Üyeleri 13'tür.
- Başkanı **Adalet Bakanı**dır.
- Adalet Bakanının müsteşarı HSK'nin doğal üyesidir.
- **TBMM** 7 üye, **CB** 4 üye seçer.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (TİHEK)

- Kurul üyeleri ve başkanını **CB** seçer.

2026'da seçildi
Başkan: **VASİP ŞAHİN**

OLAĞANÜSTÜ HAL (OHAL)

OHAL'e yer veren ilk Anayasamız Kanun-i Esasi'dir. 2017 Anayasa değişikliği ile sıkı yönetim kaldırılmıştır.

Yurdun bir bölümü veya tamamında **6 AYI** geçmemek üzere **CB** ilan eder.

OHAL kararı Resmi Gazete'de yayınlanır ve yürürlüğe girer.

Aynı gün **TBMM** onayına sunulur.

OHAL ile ilgili yetkiler TBMM' NİN:

- ✓ Onaylar.
- ✓ Süresini kısaltır.
- ✓ Süresini uzatır (CB talebiyle, her defasında **4 AYI** geçmemek üzere).
- ✓ OHAL'i kaldırır.

ÖZETLE:
OHAL ilanı **CB**, onaylayan, uzatan, kısaltan ve kaldıran **TBMM**'dir.

Meclisin bir seferlik uzatma süresi **4 AYI** geçmemek üzeredir.

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN
TAKİP ET

TEKRAR İÇİN
KAYDET

SINAV HARİTAM

1982 Anayasasına göre başkomutanlık **TBMM**'nin manevi varlığından ayrılamaz ve **CB** tarafından temsil edilir.

Savaşta başkomutanlık görevini cumhurbaşkanlığı namına **Genelkurmay Başkanı** yerine getirir.

ÖZETLE

- Başkomutanlığı **CB** temsil eder.
- **CB**, **TBMM** adına temsil eder.
- Başkomutanlık, **TBMM**'nin manevi varlığına bağlıdır.
- Savaşta başkomutanlığı **CB** namına **Genelkurmay Başkanı** yerine getirir.

! ÇOK SORU GELEN

BAŞKOMUTANLIK

DDK DEVLET DENETLEME KURULU

ÖSYM 3 KEZ SORDU

- ✓ 1982 Anayasasına göre **yürütme bölümünde** düzenlenmiştir.
- ✓ **CB**'ye bağlıdır.
- ✓ **CB** isteği üzerine inceleme, araştırma, denetleme hatta idari soruşturma başlatma yetkisine sahiptir.
- ✓ Üyelerini ve başkanını **CB** seçer.

DDK, **yargı organlarını denetleyemez.**

İdarenin hukuka uygun, düzenli ve verimli işleyişini sağlamak amacıyla **CB**'ye bağlı olarak inceleme, araştırma ve denetleme yapan kuruluş **DDK**'dir.

SAYIŞTAY

- ✓ Anayasada **yargı bölümünde** yer alır ancak yüksek mahkeme değildir.
- ✓ **TBMM** adına mali denetim yapar.
- ✓ Üyelerini ve başkanını **TBMM** seçer.
- ✓ 1982 Anayasasına göre merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının tüm gelir, giderleri ile mallarını **TBMM** adına denetler.

HSK'de ve Sayıştay'da Anayasada **yargı bölümünde** yer alır ancak **yüksek mahkeme değildir.**

YÜKSEK SEÇİM KURULU (YSK)

- ✓ 1950'de bir yasayla kuruldu, ilk kez Anayasaya dahil oluşu **1961 Anayasası** ile.
- ✓ Seçimlerin genel yönetimi, düzeni ve dürüstlüğünden sorumludur.
- ✓ Anayasada **yasama bölümünde** düzenlenir.

- ✓ Seçim tutanaklarını kabul eder.
- ✓ Kararları kesindir, denetime tabi değildir.

Kararları kesin olsa da mahkeme ya da yüksek mahkeme **değildir.**

- ✓ 7 asıl, 4 yedek olmak üzere toplam **11 üyesi** vardır.
- ✓ Üyelerinin 6'sını **Yargıtay**, 5'ini **Danıştay** seçer.

Ne **TBMM** ne **Cumhurbaşkanı** YSK'ya üye seçmez.

- ✓ YSK Başkanı ve Başkanvekili, kendi üyeleri arasından **YSK Genel Kurulunca** seçilir.

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

- ✓ 2010 Anayasa değişikliğiyle Anayasada yer aldı.
- ✓ 2012'de kendine özel bir kanunla işlevsel hale fiilen geldi.
- ✓ Kamu denetçilerine **Ombudsman** diyoruz.
- ✓ İdarenin işleyişi ile ilgili **şikayet** ve **itirazları** inceler.
- ✓ İdareye itiraz yaparız, itirazımız reddedilir ya da cevap gelmezse **6 AY** içinde Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurabiliriz.

TBMM'ye bağlı kuruldu. (ÖSYM sordu)
Kamu Başdenetçisine TBMM Genel Kurulu
4 YIL için gizli oyla seçer.

ANAYASADA YER ALAN

SİYASİ HAK VE ÖDEVLER

(AKTİF STATÜ HAKLARI / KATILIM HAKLARI)

- ✓ Türk vatandaşlığı
- ✓ Vergi ödevi
- ✓ Mal bildirimi
- ✓ Kamu hizmetlerine girme
- ✓ Vatan hizmeti
- ✓ Seçme ve seçilme
- ✓ Siyasi parti kurma
- ✓ Dilekçe hakkı
- ✓ Bilgi edinme hakkı
- ✓ Kamu denetçisine başvurma

SEÇİMLERİN TEMEL İLKELERİ

GİZLİ OY

Seçim günü oyunu perde arkasında kullanıyorsun.

SERBEST SEÇİM

Hür iradenle oy veriyorsun.

GENEL OY

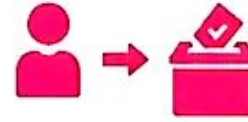
Kadın, erkek ayrımı olmadan herkes oy kullanır.

EŞİT OY

Herkesin bir adet oy hakkı vardır, bir vatandaş bir oy.

TEK DERECELİ SEÇİM

Araya aracı koymadan bizzat sandık başına gidip kendi iradeni kendin vermen.

AÇIK SAYIM VE DÖKÜM

Sandıkları terk etmeyin! Açık sayım ve dökümün kanıtıdır. Herkes son oy sayılana kadar sandık başında bekleme hakkına sahiptir.

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN

TAKİP ET

Ücretsiz PDF Kütüphanesi: <https://www.trantey.org>

TEKRAR İÇİN

KAYDET

SİYASİ PARTİLER

Siyasi partilerin **kapatılması** davasını **Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı** açar. Anayasa Mahkemesi kapatır ya da bu davaya bakar.

Siyasi partilerin mali denetimini Sayıştay'dan yardım alarak Anayasa Mahkemesi yapar.

DOKUNULMAZLIK

Dokunulmazlığa sahip olanlar (1982 Anayasası):

Milletvekilleri

Cumhurbaşkanı
Yardımcıları

Bakanlar

1982 Anayasası, 3 kişiye dokunulmazlık tanımıştır.

MİLLETLERARASI ANTLAŞMALAR

Milletlerarası antlaşmanın onaylanmadan önce onaylanmasına uygun bulma yetkisi bir kanunla **TBMM**'ye aittir.

Milletlerarası antlaşmaya onaylama ve yayımlama yetkisi Cumhurbaşkanı'na aittir.

UYGUN BULMA

TBMM

ONAYLAMA VE
YAYIMLAMA

CUMHURBAŞKANI

DÜŞÜNSENE ATANMIŞSIN

İkamet ettiğinn ile atanırsan tebliği izleyen gün 1 gün sonra göreve başlayacaksın.

İkamet ettiğinden farklı bir ile atanmışsan 15 gün içinde göreve başlayacaksın.

En az 1 yıl en çok 2 yıl aday memurluk süren var.

Sonra amirin Türk Bayrağı'na elini bastırarak

Yemin metnini okuyacaksın.

Asil memur olacaksın inşallah.

DISİPLİN CEZALARI

- Uyarma
- Kınama
- Aylıktan kesme
- Kademe ilerlemesinin durdurulması
- Memuriyetten çıkarma (İhraç)

Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezasında maaşın 1/30'u ile 1/8'i arasında kesinti yapılır.

Kademe ilerlemesinin durdurulması (yatay ilerleme) en az 1 yıl, en çok 3 yıl arasında uygulanır.

Memuriyetten çıkarılma (İhraç) kararını Yüksek Disiplin Kurulu verir.

MEMURLUK ŞU HALLERDE SONA ERER

- Ölüm
- Çekilme
- Çekilmiş sayılma
- Koşullarda eksiklik
- Bağdaşmazlık
- Emeklilik
- Çıkarma (İhraç)

1 yılda toplam 20 gün göreve gitmezseniz (özürsüz mazeretsiz) çıkarma sebebidir.

Peş peşe 10 gün işe gitmezsek istifa etmiş (çekilmiş) sayılırız.

10 yılımızı doldurana kadar yılda 20 gün idari iznimiz var. 10 yılımızı doldurduktan sonra yılda 30 gün idari iznimiz var.

Doğum izni
Doğumdan önce 8 hafta, doğumdan sonra 16 hafta olmak üzere toplam 24 hafta. Sağlık raporuna bağlı kalmak koşuluyla doğumdan önceki 2 haftaya kadar çalışılabilir.

Babalık izni
10 gündür.

Evlilik izni
7 gündür.

Ölüm izni
7 gündür.

Görev yeri değişikliği, açığa alma, uzaklaştırma, tayin, sürgün disiplin cezası değildir. Uzaklaştırma, bir tedbirdir; ne disiplin cezasıdır ne de memuriyeti sona erdirir. (ÖSYM sordu)

SINAV
HARİTAM

@sinavharitamm

DAHA FAZLASI İÇİN
TAKİP ET

TEKRAR İÇİN
KAYDET

